

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **N. V. C.**, zast. Mgr. Radkou Mejzlíkovou, advokátkou, se sídlem v Chebu, Jánské náměstí 6, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 11. 2003, č. j. 60 Az 34/2003 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky, Mgr. Radky Mejzlíkové, **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 2. 2003, č. j. OAM-2674/VL-10-C10-2002. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a současně bylo vysloveno, že na cizince se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Samostatným podáním požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu, stěžovatel v obecné rovině namítal, že žalovaný nesprávně zhodnotil všechny okolnosti a důvody pro udělení azylu. Požadoval, aby soud přezkoumal označené rozhodnutí a vydal správné rozhodnutí.

V následném rozsudku krajský soud dospěl obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, t. j. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud shledal, že v daném případě stěžovatel jako důvody své žádosti o udělení azylu v průběhu celého správního řízení prokazatelně uváděl zejména důvody ekonomické, snahu o legalizaci pobytu, a obecně uváděl, že v domovské zemi není svoboda. Z hlediska takto uváděných důvodů žádosti o udělení azylu se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu, že tyto důvody nelze podřadit pod důvody upravené zákonem o azylu. Krajský soud neshledal ani naplnění dalších důvodů pro udělení azylu, přičemž odkázal na odůvodnění správního rozhodnutí. Na základě těchto argumentů pak krajský soud žalobu zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel stručnou kasační stížnost, kterou na výzvu soudu prostřednictvím zástupkyně, která mu byla na jeho žádost ustanovena usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 3. 2. 2004, č. j. 60 Az 34/2003 - 54, Mgr. Radky Mejzlíkové, doplnil. V kasační stížnosti požadoval přezkoumání rozhodnutí Krajského soudu v Plzni, kterému vytýkal, že je nezákonné. Konkrétně namítal, že Krajský soud v Plzni nesprávně posoudil otázku udělení azylu podle zákona o azylu; měl zvážit, zda v jeho případě nelze udělit azyl z humanitárních důvodů, a to z důvodu nesvobody v domovské zemi.

Na základě výše uvedených skutečností pak stěžovatel požadoval, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. K udělení humanitárního azylu pak zejména uvedl, že je věcí volné úvahy správního orgánu. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl

udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

S ohledem na to, že stěžovatel výslovně takové důvody ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. neoznačil, nezbylo Nejvyššímu správnímu soudu, než za stěžovatele tento důvod či důvody z jeho kasační stížnosti dovodit. Vzhledem ke skutečnosti, že stěžovatel zejména namítal nezákonnost napadeného rozhodnutí z důvodu nesprávného posouzení udělení azylu, dovozuje Nejvyšší správní soud, že stěžovatel mohl namítat stížnostní důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s.

Význam obsahu prvního písmene ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., tedy nesprávného posouzení právní otázky soudem, spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Takováto pochybení v rozhodnutí Krajského soudu v Plzni však Nejvyšší správní soud neshledal.

Dále je třeba se vyjádřit k dopadu dalšího písm. cit. zákonného ustanovení, tedy písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s., t. j., že došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud spisový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový základ pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento základ je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud v souzené věci neshledal.

Konečně je třeba se vyjádřit i k významu posledního písmene cit. zákonného ustanovení (písm. d/ § 103 odst. 1 s. ř. s.). První tam upravený důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo případně v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Následující důvod (nepřezkoumatelnost spočívající

v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí. Po přezkoumání Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu, a zabýval se všemi výroky napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tak rozhodnutí krajského soudu dostatečně opírá o důvody, které opodstatňují dospět k předmětnému výroku. K posledně jmenovanému důvodu, tedy že se jedná o nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba její význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ani označené důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. d) však podle Nejvyššího správního soudu v souzené věci nenastaly.

Z předloženého správního spisu přitom Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 22. 5. 2002 žádost na zahájení řízení o udělení azylu, ve které výslovně uvedl, že „ve Vietnamu není žádná svoboda. Sice jsem tam problémy žádné neměl, ale nemohl jsem tam získat zaměstnání, a proto jsme se rozhodl odjet za prací do České republiky“. Na otázku „čeho se obává v případě návratu do vlasti“ pak stěžovatel uvedl, že se „ničeho neobává, nechce se ale vrátit“. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území České republiky ze dne 21. 11. 2002 pak výslovně uvedl, že domovskou zemi opustil z důvodu, že tam není práce a svoboda. Stěžovateli byla na závěr pohovoru (vedeného za přítomnosti tlumočníka) poskytnuta možnost, aby se s obsahem protokolu seznámil, vyjádřil se k němu, resp. navrhl jeho doplnění. Této možnosti nevyužil. Stěžovatel byl rovněž v průběhu pohovoru vyrozuměn o tom, jaké informace, dokumenty má správní orgán k dispozici při posuzování situace v domovské zemi stěžovatele; stěžovatel seznámení s těmito informacemi, dokumenty odmítl, ani je nijak nedoplnil.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatel v žádosti neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Ani podle názoru Nejvyššího správního soudu stěžovatel neprokázal, resp. ani neuváděl, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu; stejně tak nevyplynuly ani další důvody uvedené v § 13 a § 14 zákona o azylu. Důvody stěžovatelovy žádosti o azyl tak nelze podřadit pod žádný z důvodů uvedených v § 12 až § 14 zákona o azylu. Stejně tak nejsou dány důvody pro přiznání překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, neboť je zřejmé, že stěžovateli při návratu do země původu nehrozí žádné z nebezpečí uvedených v tomto ustanovení.

S odkazem na výše uvedené tak nemohl Nejvyšší správní soud přisvědčit stěžovateli ani v jeho konkrétních námitkách - namítal, že Krajský soud v Plzni nesprávně posoudil otázku udělení azylu podle zákona o azylu - neb jak bylo dostatečně a řádně správním orgánem prokázáno, důvodem stěžovatelovy žádosti o azyl nebyly zákonem o azylu uváděné důvody, přičemž krajský soud postup správního orgánu v souladu se zákonem přezkoumal.

U navazující námitky – soud měl zvážit, zda v případě stěžovatele nelze udělit azyl alespoň z humanitárních důvodů, a to z důvodu nesvobody v domovské zemi - odkazuje Nejvyšší správní soud na ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s., podle kterého může správní soud (v souzené věci Krajský soud v Plzni) přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu, resp. v něm obsažené správní uvážení („v případě hodném zvláštního zřetele lze udělit azyl z humanitárního důvodu“) pouze omezeně, a to z hlediska jeho mezí, popř. z hlediska jeho případného zneužití. Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je tak na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska případného překročení mezí správního uvážení, nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Nejvyšší správní soud stejně jako krajský soud napadané rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal a shledal, že se situací stěžovatele zabýval; překročení mezí ani libovůli v rozhodnutí žalovaného však neshledal. Na základě výše uvedeného a s odkazem na svou ustálenou judikaturu proto Nejvyšší správní soud dovozuje, že Krajský soud v Plzni postupoval správně, když ve svém přezkumu do správního uvážení žalovaného o samotné otázce, zda byly v případě stěžovatele dány důvody hodné zvláštního zřetele, dále nezasahoval a zaměřil tento přezkum pouze na otázky procesní. Nejvyšší správní soud závěrem rovněž poznamenává, že úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, je přezkum zákonnosti v daném případě s ohledem na meze správního uvážení, resp. jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko správnímu orgánu.

Krajský soud v Plzni se v rozsudku neudělením humanitárního azylu blíže nezabýval, ale toliko uvedl, že nebyly prokázány důvody pro udělení humanitárního azylu, a to z důvodů které žalovaný vysvětlil v odůvodnění posuzovaného rozhodnutí. S ohledem na to, že stěžovatel se v žalobě přezkoumání udělení humanitárního azylu výslovně nedomáhal, a stejně tak ani neuváděl důvody, pro které by bylo třeba humanitární azyl udělit, obdobně nevyplynuly tyto důvody ani ze správního spisu, je Nejvyšší správní soud toho názoru, že i v tomto ohledu krajský soud postupoval a rozhodl správně.

K uvažovanému nároku na udělení azylu z humanitárních důvodů lze rovněž poukázat na dřívější konstantní soudní judikaturu, podle níž se rozhodování o tom, zda bude udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, děje ve volné úvaze správního orgánu; podle této judikatury se ani nejedná o „právo“, na němž by mohl být někdo zkrácen. Soud odkazuje např. na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 771/2000, usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, či nepublikovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, kde bylo uvedeno: *„Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).“*

O námitce týkající se nároku na udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu lze tedy shrnout, že posouzení toho, zda se jedná o důvody zvláštního zřetele, přísluší správnímu orgánu, a Krajskému soudu v Plzni tak příslušel pouze výše popsaný přezkum. Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo než stěžovateli v jeho námitkách nepřisvědčit, neboť jiné možnosti mu zákon nepřiznává; soud rovněž podotýká, že pro řešení uváděných problémů stěžovatele lze využít i jiné instituty než institut udělení azylu.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že vzhledem k tomu, že námitku k příp. nesprávnému posouzení možnosti udělení humanitárního azylu (dle § 14 zákona o azylu) žalovaným správním orgánem stěžovatel nevznesl v žalobě, ale poprvé ji uplatnil až v kasační stížnosti, je nutno ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. tuto námitku (i bez ohledu na shora uvedené k režimu § 14 zákona o azylu) považovat za nepřípustnou.

Po porovnání všech námitek a doplňujících tvrzení stěžovatele s významem jednotlivých v úvahu přicházejících důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že k naplnění ani jednoho z důvodů upravených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s. nedošlo. Z procesní opatrnosti se Nejvyšší správní soud zabýval i případným naplněním jiného stížnostního důvodu upraveného v § 103 odst. 1 s. ř. s., tedy písm. c) a e), kdy porovnával tvrzení stěžovatele i s dopady těchto ustanovení, avšak ani naplnění jiného stížnostního důvodu neshledal.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v souzené věci neshledal stěžovatelem uváděné skutečnosti, ve spojení s ustanovením § 103 odst. 1 s. ř. s., za opodstatněné.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele, Mgr. Radka Mejzlíková, byla ustanovena soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označené zástupkyni za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 2150 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby (á 1 000 Kč - § 11 odst. 1 b/ a d/ - doplnění kasační stížnosti ze dne 28. 5. 2004 ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f/ cit. vyhlášky) a dvou režijních paušálů (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu